

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Jaarverslag Financieel Toezicht 2025-2026

Geachte Statenleden,

Jaarlijks brengen wij verslag uit over de wijze waarop het financieel toezicht op de gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen is uitgevoerd en wat daarbij opviel. De provincie heeft een wettelijke toezichthoudende taak en helpt bij het bevorderen van een gezonde financiële huishouding. In 2025 werd het toezichtregime van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen bepaald voor het begrotingsjaar 2026. In het jaarverslag wordt het algemeen beeld van 2025 toegelicht. Ook wordt er meer informatie gegeven over de huidige financiële ontwikkelingen, onder andere met betrekking tot het gemeentefonds en sociaal domein.

Voor het begrotingsjaar 2026 zijn de meeste gemeenten en gemeenschappelijke regelingen erin geslaagd voor 2026 een structureel en reëel sluitende begroting te presenteren. 7 gemeenten konden geen structureel sluitende begroting opstellen, maar zij maakten in de meerjarenraming aannemelijk dat dit evenwicht hersteld wordt. Daarom staan alle gemeenten en gemeenschappelijke regelingen voor 2026 onder regulier (repressief) toezicht.

Vanwege de daling van de algemene uitkering vanaf 2026 ('het ravijn') lag er de afgelopen jaren veel druk op gemeenten om tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor werd fors bezuinigd op de uitgaven en werden de lokale belastingen met meer dan het inflatiepercentage verhoogd. Voor de zomer werd bekend dat het Rijk voor 2026 en 2027 extra middelen aan het gemeentefonds toevoegt waarmee het ravijn deels gedempt wordt en deels wordt verschoven naar 2028 en verder. Specifiek over de tekorten op de jeugdzorg gaat de Commissie van Ark begin 2027 een uitspraak doen. De financiën van gemeenten blijven onder druk staan en de begrotingen 2026 zijn sluitend gemaakt door een combinatie van bezuinigen op de uitgaven, verhogen van de inkomsten (lokale belastingen) en het inzetten van de reserves.

We houden niet alleen toezicht maar helpen gemeenten ook om tot een sluitende begroting te komen. De afgelopen jaren hebben we met diverse gemeenten een gezamenlijke taakveldanalyse opgesteld, waarin we samen met gemeenten kijken naar mogelijkheden om te besparen. We organiseren elk jaar meerdere ambtelijke kennissessies, waarin we verschillende thema's rond gemeentefinanciën uitlichten. Om gemeenten te ondersteunen roepen we via het IPO het Rijk op om gemeenten voldoende te compenseren voor hun taken. Via bestuurlijke afspraken hebben we meer ruimte gecreëerd voor gemeenten om de reserves in te zetten, waardoor er meer ruimte is binnen de toezichtsregels.

Dit jaarverslag is gemaakt om u op hoofdlijnen mee te nemen in het financieel toezicht vanuit de provincie in 2025. Wij hopen dat deze verslaggeving u voldoende inzicht geeft in de financiën van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

Jaarverslag Financieel Toezicht 2025-2026